

**Sotsiaalministri määruse „Sotsiaalministri 16. septembri 2025. a määruse nr 49
„Vanaduspensioniea kehtestamine“ muutmise“ eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Riikliku pensionikindlustuse seaduse (RPKS) § 7¹ lõike 6 kohaselt on sotsiaalministril kohustus kehtestada iga kalendriaasta kohta vanaduspensioniga, mida rakendatakse nende isikute suhtes, kes vastaval aastal jõuavad vanaduspensioniiikka. Pensioniga määratakse kalendriaastapõhiselt ning õiguspärase ootuse tagamiseks tuleb määrus kehtestada kaks aastat varem. Eelnõu kohaselt on 2028. aasta vanaduspensioniga 65 aastat ja kolm kuud.

Määrusega muudetakse sotsiaalministri 16. septembri 2025. a määrust nr 49 „Vanaduspensioniea kehtestamine“ ja kehtestatakse 2028. aasta vanaduspensioniga. Määrust, millega on kehtestatud 2027. a vanaduspensioniga, täiendatakse – ka edaspidi on plaanis muuta sama määrust. Nii on kõikide aastate vanaduspensioniead samas määruhes ja tekib parem ülevaade kehtestatud vanaduspensioniiigadest.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi hüvitiste ja pensionipoliitika osakonna nõunik Liidia Soontak (liidia.soontak@sm.ee), sotsiaalkindlustuse ja majandusekspert Magnus Piirits (magnus.piirits@sm.ee) ja pensionipoliitika juht Merle Sumil-Laanemaa (merle.sumil-laanemaa@sm.ee).

Mõjude analüüsi on koostanud Sotsiaalministeeriumi analüüsi ja statistika osakonna analüütik Elo Reitalu (elo.reitalu@sm.ee).

Eelnõu juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusnõunik Reet Kodu (reet.kodu@sm.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muude menetluses olevate eelnõudega.

Määrusega muudetakse sotsiaalministri 16. septembri 2025. a määruse nr 49 „Vanaduspensioniea kehtestamine“ redaktsiooni RT I, 19.09.2025, 4.

Eelnõu ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses.

Eelnõuga ei kaasne vahetut mõju halduskoormusele.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kolmest punktist.

Punkt 1 sätestab, et määruse preambulis asendatakse tekstiosa „lõike 6¹“ tekstiosaga „lõigete 6 ja 6¹“. Nimetatu annab ministrile õiguse kehtestada ka edaspidi iga aasta 1. jaanuariks kahe aasta pärast kehtima hakkava vanaduspensioniea.

Punktiga 2 muudetakse määrust, nii et senine § 1 tekst loetakse lõikeks 1 ning paragrahvi täiendatakse lõikega 2, millega kehtestatakse 2028. aasta vanaduspensioniiiga. Eelnõu kohaselt on 2028. aasta vanaduspensioniiiga 65 aastat ja kolm kuud.

Vanaduspensioniea alused ja valem on sätestatud RPKS §-s 7¹. Alates 2027. aastast on vanaduspensioniiiga 65 aastat, millele lisatakse 65-aastaste isikute (meeste ja naiste) eeldatava eluea muutus, mille avaldab igal aastal Statistikaamet.

Vanaduspensioniea kehtestamisel võetakse baasperioodiks aastad 2018–2022 ja lähteperioodiks ajavahemik neli kuni kaheksa aastat enne aastat, mille kohta vanaduspensioniiiga arvutatakse. Seega arvutatakse eeldatava eluea kasv viie kalendriaasta libiseva keskmisena, et vältida üksikute aastate statistika kõikumist. Baasperioodiks on alati aastad 2018–2022, igal kalendriaastal muutub vaid viie aasta libisev keskmine.

Baasperioodil oli Statistikaameti andmete järgi 65-aastaste eeldatav eluiga vastavalt 18,41, 18,71, 18,76, 17,47 ja 18,23 aastat. Baasperioodil on 65-aastaste keskmine eeldatav eluiga 18,316 aastat.

2028. aasta vanaduspensioniea arvutamisel on lähteperioodiks aastad 2020–2024. Nendel aastatel oli 65-aastaste eeldatav eluiga vastavalt 18,76, 17,47, 18,23, 18,99 ja 19,20 aastat. Lähteperioodi keskmiseks väärtuseks on 18,530 aastat. Lähteperioodi erinevus baasperioodist on 2,568 ehk ümardatult 3 kuud. Kooskõlas RPKS § 7¹ lõikega 5 leitakse vanaduspensioniiiga ühe kuu täpsusega. Eeldatava eluea muutuses olevad komakohad teisendatakse kuudeks, seega ümardatult on lähteperioodi ja baasperioodi erinevus kolm kuud.

$$\begin{aligned} \text{Vanaduspensioniiiga}_{2028} &= 65 + \frac{(18,76 + 17,47 + 18,23 + 18,99 + 19,20)}{5} \\ &\quad - \frac{(18,41 + 18,71 + 18,76 + 17,47 + 18,23)}{5} = 65 + 18,530 - 18,316 \\ &= 65 + 0,214 \\ 0,214 \times 12 &= 2,568 \text{ kuud ehk ümardatult 3 kuud} \end{aligned}$$

Näiteks jõuavad 2028. aastal vanaduspensioniiikka 1963. aastal sündinud inimesed, v.a need, kes on sündinud oktoobris, novembris ja detsembris. Viimati mainitud saavad 65 aasta ja kolme kuu vanuseks 2029. aasta jaanuaris, veebruaris ja märtsis ning nende pensioniiiga saabub 2029. aastal, mille täpne aeg selgub järgmise aasta vanaduspensioniea määruse alusel.

Punktiga 3 täiendatakse määruse §-i 2, millega täpsustatakse vanaduspensioniea rakendamise aega. Juba määrukses olev tekst, mis käib 2027. aasta vanaduspensioniea kohta, viiakse lõikeks 1 ja määrust täiendatakse lõikega 2, mis käib 2028. aasta vanaduspensioniea kohta.

Sotsiaalministril on kohustus kehtestada igal aastal vanaduspensioniiiga, mis jõustub kahe aasta pärast. 2027. aasta vanaduspensioniiiga on juba kehtestatud sotsiaalministri 16. septembri 2025. a määrusega nr 49. Käesoleva muudatusega määratakse kindlaks ka 2028. aasta vanaduspensioniiiga ning sätestatakse selle rakendamine alates 1. jaanuarist 2028. a.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Määruses esitatud muudatuste rakendamisel võib eeldada mõju järgmistes valdkondades: sotsiaalne, sealhulgas demograafiline mõju ning mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele ja eelarvele. Mõjude olulisuse tuvastamiseks hinnati nimetatud valdkondi nelja kriteeriumi alusel: mõju ulatus, mõju avaldumise sagedus, mõjutatud sihtrühma suurus ja ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk. Eelnõus esitatud muudatused ei avalda mõju regionaalarengule, elu- ja looduskeskkonnale ega riigi julgeolekule ja välissuhetele ning seetõttu ei ole mõju olulisust nendes mõjuvaldkondades hinnatud. Kavandatavat muudatust rakendatakse alates 2028. aastast.

Mõjuanalüüsi koostamiseks on kasutatud peamiselt Sotsiaalkindlustusameti ja Statistikaameti andmeid ning Rahandusministeeriumi pikaajalist majandusprognoosi.

4.1. Sihtrühma suurus ja mõju avaldumise sagedus

01.01.2025 oli Eestis 327 000 pensionäri (sh 312 000 vanaduspensionäri). Rahandusministeeriumi prognoosi järgi kasvab 2060. aastaks pensionäride arv umbes 340 000-ni. Seejärel hakkab pensionäride arv mõnevõrra kahanema. Rahandusministeeriumi baasstsenaariumi kohaselt väheneb tööealiste ja pensionäride arvu suhe 2070. aastal 1,64-ni¹ (2024. aastal 3,08²).

Kaudselt puudutab muudatus kõiki tulevikus pensionile jäävaid tööealisi inimesi. Statistikaameti andmetel oli 2025. aasta alguses 1 007 000 tööelist inimest (15–74-aastased), mis moodustas kogu elanikkonnast 73,5% (sh oli 20–63-aastaseid 773 280 ehk 56,4%). Prognooside kohaselt tööealiste arv ja osakaal aja jooksul väheneb ning pensioniealiste osakaal suureneb. Seetõttu mõjutab eelnõus esitatud muudatus suurt osa Eesti elanikkonnast. Eelnõus esitatud muudatuse mõju avaldumise sagedus on hinnanguliselt keskmine, kuna vanemaealised puutuvad muudatusega kokku reeglipäraselt, st pensioniea saabumisel, kuid mitte iga päev.

4.2. Sotsiaalne, sealhulgas demograafiline mõju

Muudatuse peamine sotsiaalne mõju seisneb selles, et soodustab meeste ja naiste tööturul osalemist ning seeläbi ka tööjõupakkumise kasvu. Kaudselt avaldab muudatus mõju vanemaealiste majanduslikule toimetulekule, sest kauem töötamine aitab suurendada sissetulekuid. Eesti elanikkond vananeb. Samal ajal on inimeste eluiga pikenenud ja inimesed elavad kauem tervena. Eurostati andmetel oli 65-aastaste keskmine eeldatav eluiga 2023. aastal 19,2 aastat ja prognoosi järgi³ 2070. aastal 24,17.

Tulenevalt rahvastiku üldisest vananemisest pööratakse vanemaealiste (55–64-aastased) tööturule toomisele ja nende tööhõive suurendamisele erilist tähelepanu kõikides Euroopa Liidu riikides. Kuna üle 65-aastaste inimeste osatähtsus kogurahvastikus kasvab⁴, on oluline, et inimesed säilitaksid oma töövõime ja soovi tööd teha ka vanemas eas ning panustaksid seeläbi tööjõu hulga suurendamisse. 2024. aastal oli Statistikaameti andmetel Eestis 60–64-

---

¹ https://www.sm.ee/sites/default/files/documents/2022-12/Eesti%20pensionis%C3%BCsteemi%20j%C3%A4tkusuutlikkuse%20anal%C3%BC%C3%BCs_sotsiaalmini%20steerium.pdf (lk 46 p 112).

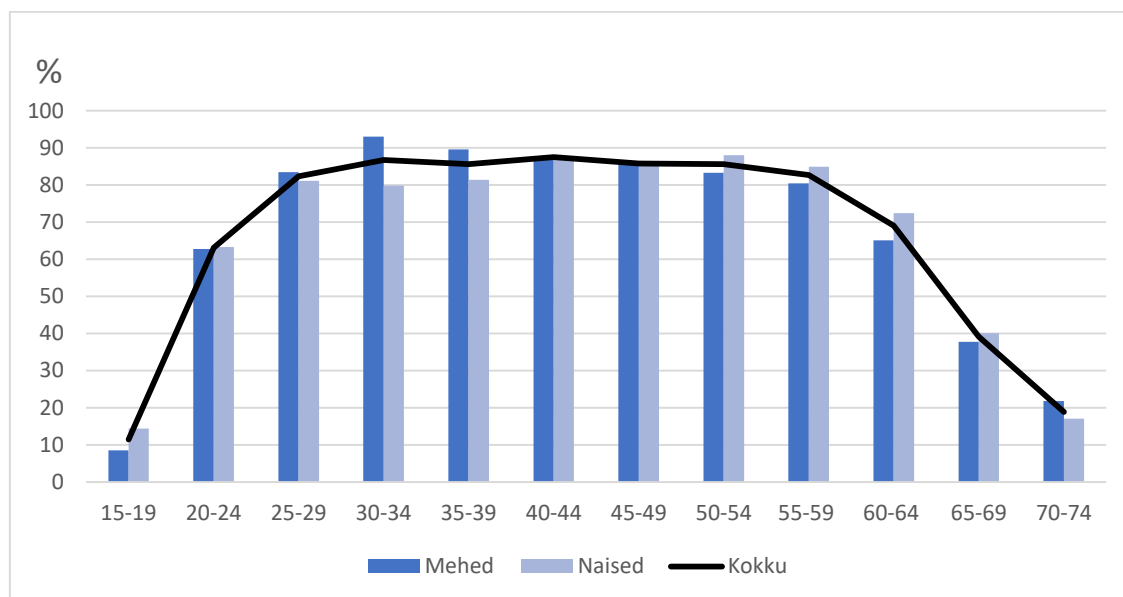
² Statistikaameti andmetel oli seisuga 01.01.2025 tööelisi (vanuses 15–74) 1 006 978 ja pensionäre 327 435.

³ EuroPop2023, Eurostati prognoos.

⁴ Statistikaameti rahvastikuprognoosi järgi suureneb 65-aastaste ja vanemate inimeste osakaal 2040. aastaks 25,6%-ni (2024. aastal 21,3%).

aastaste tööhõive määr 69,1%. Meeste ja naiste võrdluses on meeste tööhõive määr mõnevõrra madalam (meestel 65,1% ja naistel 72,4%) (joonis 1).

Joonis 1. Tööhõive määr vanuserühmade ja soo järgi 2024. aastal (%)

Allikas: Statistikaamet

Vanemaealiste tööhõive määr on Eestis võrreldes Euroopa Liidu keskmisega küll kõrgem⁵ (selle peamiseks põhjuseks on suhteliselt madalad vanaduspensionid), ent vanuse kasvades langeb see kiiresti hoolimata sellest, et valmisolek vanaduspensionieas töötamist jätkata on olemas. Vanematel inimestel on tööealise elanikkonnaga võrreldes madalam sissetulek, sest nende peamine sissetulek on pension. Statistikaameti andmetel oli 2024. aastal keskmine vanaduspension 757 eurot kuus, keskmine brutokuupalk aga 1981 eurot. Eesti eakate vaesusrisk on ka üks Euroopa Liidu suuremaid. 2023. aastal elas Eestis suhtelises vaesuses 39,4% eakatest (65-aastased ja vanemad) ja 71% üksi elavatest eakatest⁶. OECD uuringu järgi on Eestis pensioni neto asendusmäär⁷ 34,4 protsenti ehk üks madalaimaid (OECD keskmine on 61,4 protsenti⁸).

Pensioniea tõstmine aitab mõnevõrra vanemaealiste majanduslikku toimetulekut parandada, sest kauem töötamisega suurenevad kindlustusosakud, mis loob pensionisaajale eelduse saada suuremat pensioni. Samuti pikeneb II samba kogumisperiood.

Ühtlasi aitab pensioniea tõstmine osaliselt leevendada tööealise elanikkonna vähenemisest tekkivat tööjõupuudust ning parandab sotsiaalkaitseüsteemi jätkusuutlikkust. Eestit iseloomustab sotsiaalkaitsekulude väike osakaal sisemajanduse kogutoodangust. Eurostati andmetel moodustasid Eesti sotsiaalkaitsekulud 2022. aastal 16% SKT-st, samas kui EL-i keskmine oli 27,2% (joonis 2).

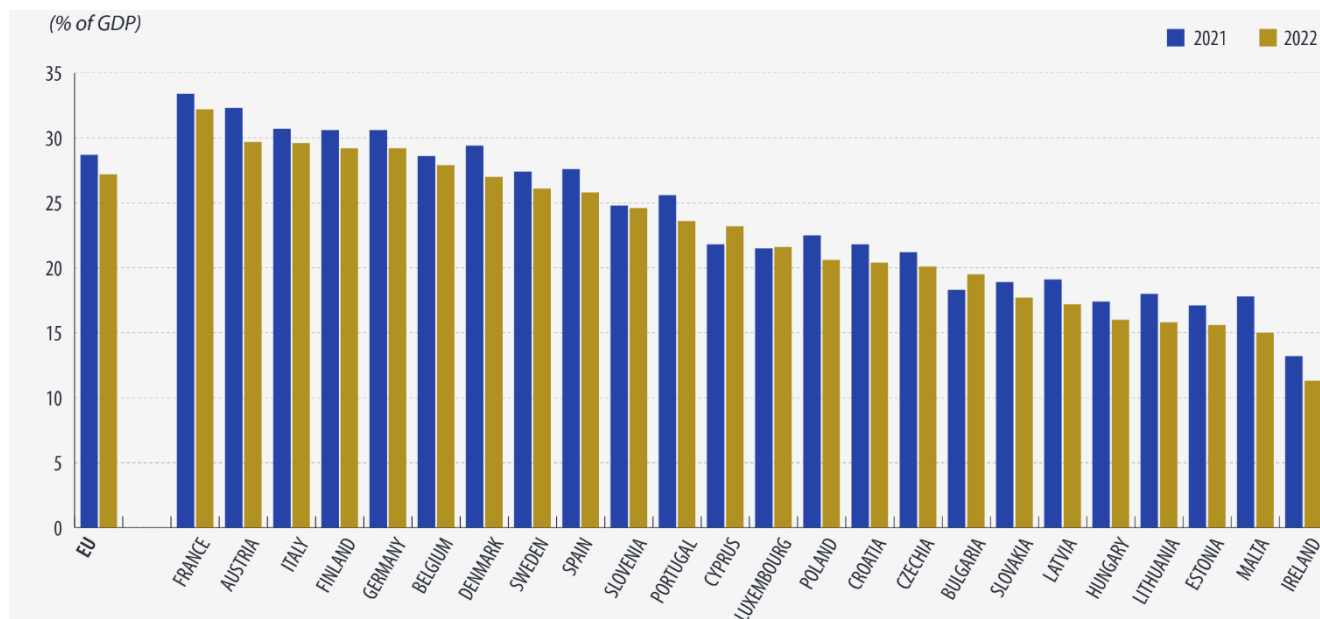
⁵ OECD andmetel oli 65–69-aastaste tööhõive määr Eestis 2022. aastal 35,6%, samas kui Euroopa Liidu keskmine oli 16,7% [OW2023x.xlsx](#)

⁶ Kogu elanikkonna suhtelise vaesuse määr oli Statistikaameti andmetel 2023. aastal 20,2%.

⁷ Netopensioni asendusmäär on määratletud kui individuaalne netopension, mis on jagatud pensionieelse netopalgaga, võttes arvesse üksikisiku tulumaksu ning töötajate ja pensionäride tasutud sotsiaalkindlustusmaksid.

⁸ [Net pension replacement rates | OECD.](#)

Joonis 2. Sotsiaalkaitsekulud Euroopa Liidu riikides 2021/2022, % SKT-st

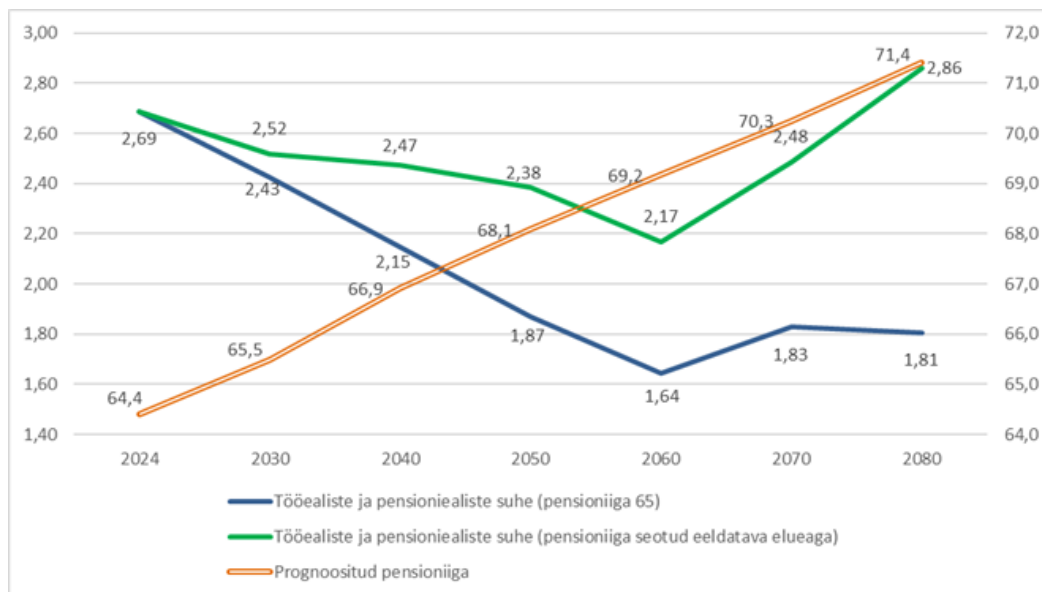
Allikas: Eurostat

Pensioniea tõstmine on Euroopa Liidu liikmesriikides laialdaselt kasutusele võetud meede, et leevendada demograafilist survet riiklikele pensionisüsteemidele. Mitmes riigis on vanust tõstetud või see on järk-järgult tõusmas 67. eluaastani. Lisaks on ELi 27 liikmesriigist 11 otsustanud siduda pensioniea edasise tõusu automaatselt eeldatava eluea pikenemisega.⁹

Vanaduspensioniea muutmine mõjutab tööealiste ja pensioniealiste suhet. Kehtiva vanaduspensioniea järgi väheneks prognoositavalt tööealiste ja vanaduspensioniealiste suhe 2024. aasta 2,69-lt 2080. aasta 1,81-ni. Eelnõus esitatud pensioniea tõstmise muudatus parandab tööealiste ja pensioniealiste suhet ning aastaks 2080 on suhe eeldatavalt taas üle 2,8 (joonis 3).

Joonis 3. Tööealiste ja pensioniealiste suhe aastatel 2024–2080

⁹ [The 2024 pension adequacy report - Publications Office of the EU](#)

Allikas: Statistikaamet, Sotsiaalministeeriumi arvutused

Märkus: 2024. aastal tööealised 20–63, pensioniealised 64+ ja muudetud vastavalt pensioniea tõusule, st 2080. aastal tööealised 20–70, pensioniealised 71+

Ebasoovitavate mõjude risk

Pensioniiga on seotud eeldatava elueaga, nii et pensioniea muutus sõltub 65-aastaste inimeste eeldatava eluea muutusest. Et vältida eeldatava eluea kõikumise mõju (st eeldatava eluea muutus võib kõikuda aasta varasemaga võrreldes suhteliselt suurtes piirides), on võetud pensioniea muutmisel aluseks viie aasta libisev keskmine. Võimalike teadlikkusega seotud riskide maandamiseks kehtestatakse vanaduspensioniiga kaks aastat varem, et pensionile jääjatele oleks see enne teada (iga aasta detsembris kehtestatakse üle-ülejärgmise aasta vanaduspensioniiga). Samuti on RPKS-s sätestatud, et vanaduspensioniiga ei saa tõusta rohkem kui kolm kuud aastas.

Ebasoovitav mõju võib ilmnedas juhul, kui tööturg ei ole piisavalt paindlik ning sellest tulenevalt jäävad vanemaealised tööturul eemale ja vajavad täiendavat abi majandusliku toimetuleku tagamisel. Analüüsid näitavad, et vanemaealistel (55–64-aastased) on töötuks jäämisel uue töökoha leidmine tunduvalt raskem kui noorematel töötajatel. Vanemaealiste töötuse määr on küll madalam üldisest töötuse määrast, kuid teisalt on nende töötused pikaajalisemad või langetakse üldse tööturult välja.¹⁰ Riski maandamiseks on oluline arendada vanemaealiste töötajate hõives püsimiseks töötuse ennetamise meetmeid: töövõime jätkusuutlikkuse tagamine, täiend- ja ümberõppe soodustamine, koondamistele reageerimine, elukestva õppe põhimõtete ja tööandjate vajadustele vastavate koolituste arendamine ning tööturuteenuste osutamine pensionieas töötajatele tööturul väljalangemise vältimiseks.¹¹ Ka võib suurenedas vajadus osajaga töötamise võimaluste järele.

Käesoleval ajal pakutakse vanemaealistele inimestele Eesti Töötukassa kaudu erinevaid tööturuteenuseid ja mitte ainult tööd kaotades, vaid ka tööturul konkurentsivõime säilitamiseks. Muuhulgas pakutakse töötust ennetava paindliku täiendõppe meetmena vanuses 50+ kuni keskmist palka teenivatele töötavatele inimestele tööturukoolitust koolituskaardiga. Alates 1. juunist 2025 on lisandunud koolituskaardi saajate loetellu vanaduspensioniealised, kellele on määratud soodustingimustel vanaduspension soodustingimustel vanaduspensionide seaduse

¹⁰ [vanemaealised tööturul looproport.pdf](#)

¹¹ <https://www.sm.ee/sites/default/files/documents/2023-04/Heaolu%20arengukava%202023-2030.pdf>

alusel või väljateenitud aastate pension väljateenitud aastate pensionide seaduse alusel. Samuti on nii töötul kui töötaval vanemaealisel inimesel võimalus osaleda töötukassa toel ümberõppes saades tasemeõppes osalemise toetust. Tingimuseks on, et inimesel on eri- või kutsealase hariduse omandamisest möödunud vähemalt 15 aastat. Nii täiend- kui ümberõppeteenustel osalemise aluseks võib olla ka tervisest tulenev takistus, mille tõttu on inimesel vaja töökohta muuta ning vajalike oskuste omandamiseks on võimalik saada nii tööturukoolitust koolituskaardiga kui tasemeõppes osalemise toetust.

Mitmed teadusuuringud toovad välja, et vanaduspensioniea tõus peegeldub tööhõive määra tõusus, kuid kasvab ka töötus. Näiteks Austrias läbiviidud pensionireform (pensioniga tõsteti meestel 60-lt 62-le ja naistel 55-lt 58,25-le) suurendas küll tööhõivet meestel 9,75 protsendipunkti ja naistel 11 protsendipunkti, kuid kasvas ka töötus (meestel 12,5 protsendipunkti ja naistel 11,8 protsendipunkti).¹² Tööhõive kasv oli suurim kõrgepalgaliste ja tervete töötajate seas, samas valisid madalapalgalised rohkem ennetähtaegse pensioni, töövõimetoetuse või töötushüvitise.

Lisaks toovad mitmed uuringud välja vanaduspensioniea tõstmise võimalikest negatiivsetest mõjudest näiteks mõju inimese tervisele¹³ ja heaolule¹⁴ või tervisealase ebavõrdsuse suurenemisele¹⁵. Erinevad uuringud viitavad ka puudetoetuste saajate arvu kasvule.¹⁶

Kokkuvõttes võib ebasoovitavate mõjude riski hinnata keskmiseks. Muudatusel on oluline mõju, kuna see rakendub kõigile Eesti elanikele, kes on sündinud 1. detsembril 1962 ja hiljem. Samas aitab muudatus kaasa tööjõu pakkumise suurenemisele ja pensionisüsteemi finantsilisele jätkusuutlikkusele (sh paraneb tööealiste ja vanaduspensioniealiste suhe).

4.3. Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse asutuste korraldusele ja riigieelarvele

Määruses esitatud muudatus mõjutab riigiasutustest Sotsiaalkindlustusametit ja Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskust (TEHIK). Sotsiaalkindlustusametis mõjutab muudatus pensionimenetlusega tegelevaid töötajaid ja klienditeenindajaid, kes nõustavad sihtrühma. See nõuab muudatusi nii töökorralduses kui ka infosüsteemides, kuid nende muudatustega ei kaasne kohanemiskulusi, kuna vanaduspensionieaga on Eestis alates 2002. aastast järkjärgult tõusnud. Muudatusega ei kaasne halduskoormuse suurenemist tulevastele pensionäridele. TEHIKut mõjutab muudatus infosüsteemi uuendamise kaudu, kuid selle mõju on väike ja mõju avaldumise sagedus ühekordne. Määruses esitatud muudatus ei mõjuta kohalike omavalitsuste korraldust.

Pensionisüsteemi finantsilist jätkusuutlikkust mõjutavad nii majandusareng kui ka rahvastiku vananemine. Rahvastiku vananemisega on oodata tööealise elanikkonna olulist vähenemist võrreldes pensioniealistega. Praeguse olukorra jätkumisel suureneb pensionäride arv, mis tähendab survet pensionikindlustuse eelarvele ja pensioni suurusele. Seetõttu on pensioniea

---

¹² Staubli, S., Zweimüller, J. (2013) [Does Raising the Early Retirement Age Increase Employment of Older Workers? - PMC \(nih.gov\).](#)

¹³ Barschkett, M., Geyer, J., Haan, P. (2022) [A higher retirement age has negative health effects.](#)

¹⁴ Pilipiec, P., Groot, W., Pavlova, M. (2020) [The Effect of an Increase of the Retirement Age on the Health, Well-Being, and Labor Force Participation of Older Workers: a Systematic Literature Review.](#)

¹⁵ Bellaby, P. (2006) [Can They Carry on Working? Later Retirement, Health, and Social Inequality in an Aging Population \(researchgate.net\).](#)

¹⁶ Duggan, M., Singleton, P., Song, J. (2005) [Aching to Retire? The Rise in the Full Retirement Age and its Impact on the Disability Rolls \(nber.org\);](#) Finnish Centre for Pensions (etk.fi; 15.06.2023) „[Rising retirement age reflected in rising employment rate – unemployment and disability have also increased](#)“; Soosaar, O., Puur, A., Leppik, L. [Kas pensioniea kergitamine pikendab tööelu? Eesti pensionireformi näitel](#), Eesti Pank, Publikatsioonid 3/2020.

tõusu peamine eesmärk parandada pensionisüsteemi jätkusuutlikkust, suurendades muudatuse kaudu töötavate inimeste arvu ja vähendades pensionäride arvu.

Eestis rahastatakse vanaduspensione (I sammast) peamiselt jooksvast sotsiaalmaksust, aga ka riigieelarve muudest tuludest. Riikliku pensionikindlustuse kulud olid 2024. aastal kokku 2,97 miljardit eurot.¹⁷ Oluline tegur, millega saab mõjutada pensionikindlustuse jätkusuutlikkust, on pensioniiga. Pensioniiga saab tõsta ühekordsete otsustega, kuid samas on võimalik ja otstarbekam kasutada automaatselt kohanduvaid mehhanisme (AKM), mis kohandavad pensioniiga vastavalt objektiivsele statistikale.¹⁸

Pensioniea tõusu põhjalik mõju riigi tuludele ja kuludele on välja toodud riikliku vanaduspensioni jätkusuutlikkuse 2016. aasta analüüsis.¹⁹ Kui muud tegurid jäävad samaks, on pensioniea tõusu mõju eelarvele eeldatavalt positiivne, sest inimesed töötavad kauem, mis suurendab maksutulust ja vähendab pensionikulutusi.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne SKA-le täiendavaid IT-arenduskulusid, kuid töökoormus võib suureneda inimeste lisapöördumiste tõttu.

Eelnõu mõjutab ka Töötukassa töökoormust ja kulusid (puudutab kõiki kulukomponente), kuna pensioniea tõusu tulemusena suureneb sihtrühma suurus, kellel on võimalik töötuna arvel olla ja saada hüvitisi, toetusi ja tööturuteenuseid. Lisaks mõjutab ka töövõimetoetuse kulusid, kuna seda tuleb uue vanaduspensionieani kauem maksta. Töötukassa andmetel, arvestades töövõimetoetuse saajate arvu suurenemist ning töövõimetoetuse keskmise makse suurust, prognoositakse töövõimetoetuse kulude kasvu 2028. aastal pensioniea tõusust tulenevalt ligikaudu 3,9 miljonit eurot.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, kuid määrust rakendatakse 1. jaanuarist 2028. aastal, kuna sotsiaalministril on kohustus kehtestada pensioniiga kaks aastat varem.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS [25-1263](#)) kaudu kooskõlastamiseks kõikidele ministeeriumidele ning arvamuse avaldamiseks Sotsiaalkindlustusametile, Eesti Töötukassale ja Eesti Pensionäride Ühenduste Liidule.

Rahandusministeerium kooskõlastas eelnõu vaikimisi ja Siseministeerium ning Eesti Pensionäride Ühenduste Liit kooskõlastasid eelnõu. Sotsiaalkindlustusamet võttis eelnõu teadmiseks. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi arvamusega on arvestatud ja seletuskirja täiendatud. Avaliku kommentaari esitas MTÜ Kodanikupalga Ümarlaud Eestis juhatuse liige Jaanus Nurmsalu, millega ei arvestatud (vt lisa).

---

¹⁷ [Statistika | Sotsiaalkindlustusamet.](#)

¹⁸ [Eesti pensionisüsteemi jätkusuutlikkuse analüüs_sotsiaalministeerium.pdf \(sm.ee\).](#)

¹⁹ [Vanaduspensioni_jatkusuutlikkuse_analuus_2016.pdf \(sm.ee\).](#)